

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

дуже важливо унеможливити поїдання корму який неналежно зберігався і зіпсувався під впливом факторів навколишнього середовища. Особливо це стосується м'ясної продукції.

В умовах клініки лікар як правило може розраховувати на анамнестичні дані зібрані від власника, проведення комплексної терапії, емпіричної терапії. Постановка остаточного діагнозу може зайняти тривалий час. Тому діяти необхідно швидко застосовуючи всі загальноприйняті правила при отруєннях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. McKenzie RA. Poisoning of companion animals by garden and house plants in Queensland: a veterinary practice survey. Aust Vet J (2007) 85:467–8. 10.1111/j.1751-0813.2007.00222.x
2. Caloni F, Berny P, Croubels S, Sachana M, Guitart R. Epidemiology of animal poisonings in Europe. 2nd ed In: Gupta RC, editor. Veterinary Toxicology: Basic and Clinical Principles. San Diego, CA: Elsevier Inc. (2012). p. 88–97.
3. Mahdi A, Van der Merwe D. Dog and cat exposures to hazardous substances reported to the Kansas State Veterinary Diagnostic Laboratory: 2009–2012. J Med Toxicol (2013) 9:207–11. 10.1007/s13181-013-0289-8
4. Gwaltney-Brant S. Chocolate intoxication. Vet Med (2001) 96:108–11.
5. Campbell A. Grapes, raisins and sultanas, and other foods toxic to dogs. UK Vet (2007) 12:1–3. 10.1111/j.2044-3862.2007.tb00121.x

УДК: 636.8.09:616.35:619

БАЮРА М.Є., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.Ю.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРИЙНИЙ СКРИНІНГ ЗА ЖИРОВОЇ ГЕПАТОДИСТРОФІЇ КОТІВ

У тезах зазначено, що скринінг клінічних, ультразвукових та гематологічних змін у 55 котів виявив високу поширеність пригнічення загального стану, зниження апетиту та блідості слизових оболонок. Ультрасонографічно часто спостерігалися зміни печінки, а саме гепатомегалія та підвищення ехогенності паренхіми. Гематологічні дослідження показали зниження вмісту гемоглобіну, лейкоцитоз з нейтрофілією, а також значні порушення ліпідного обміну, зокрема зміни вмісту холестерину та тригліцеридів, що вказує на можливий розвиток гепатодистрофії.

Ключові слова: коти, клінічні симптоми, ультразвукове дослідження, гепатомегалія, печінка, ехогенність, жовчний міхур, гемоглобін, лейкоцитоз, нейтрофілія, ліпідний обмін, холестерин, тригліцериди, ліпопротеїни (ЛПВЩ, ЛПНЩ, ЛПДНЩ), гепатодистрофія.

Жировий гепатоз, також відомий як ліпідоз печінки, є поширеним і потенційно небезпечним захворюванням печінки у котів [1]. Воно характеризується надмірним накопиченням тригліцеридів (жирів) у гепатоцитах (клітинах печінки), що призводить до порушення її функцій. За відсутності своєчасного лікування жировий гепатоз може прогресувати до печінкової недостатності та смерті тварини.

Етіологія та патогенез. В основі розвитку жирового гепатозу лежить дисбаланс між надходженням жирів до печінки та їх виведенням або метаболізмом. Ключову роль у патогенезі відіграє тривале голодування або різке зниження апетиту, що призводить до мобілізації великої кількості жирових запасів з периферичних тканин. Вільні жирні кислоти транспортуються до печінки, де вони етерифікуються до тригліцеридів [2].

В організмі клінічно здорових тварин тригліцериди в клітинах печінки включаються до складу ліпопротеїнів дуже низької щільності (ЛПДНЩ) і виводяться в кров. Однак у котів, особливо за голодування, цей процес порушується. Зниження синтезу білків-аполіпопротеїнів, необхідних для формування ЛПДНЩ, призводить до накопичення тригліцеридів у гепатоцитах [3, 4].

Окрім голодування, до факторів ризику розвитку жирового гепатозу належать:

ожиріння, цукровий діабет, панкреатит, запальні захворювання кишківника, гіпертиреоз можуть порушувати метаболізм і сприяти розвитку ліпідозу печінки, стрес (різка зміна обстановки, хірургічні втручання можуть спровокувати зниження апетиту та мобілізацію жирів), швидка втрата ваги, навіть якщо кіт не голодував. Схуднення може призвести до надходження великої кількості жирних кислот до печінки, певні лікарські препарати можуть мати гепатотоксичну дію або впливати на метаболізм ліпідів.

Накопичення жиру в гепатоцитах призводить до їх збільшення, порушення клітинної структури та функції. Це може призвести до внутрішньопечінкового холестазу (порушення відтоку жовчі), запалення та, зрештою, фіброзу печінки. Клінічні прояви жирового гепатозу можуть бути різноманітними та залежать від стадії захворювання [5].

Метою даного дослідження було виявити та охарактеризувати клінічні, ультразвукові та гематологічні зміни у 55 котів для визначення поширеності основних симптомів і патологій печінки, а також для оцінки змін показників крові, включаючи ліпідний профіль, що може свідчити про розвиток гепатодистрофії.

Матеріалом для виконання роботи були коти різних порід, які потрапляли на прийом в одну із клінік Вінницької області (ФОП Баюра Марина Євгенівна). Дослідження проводили за наступною схемою: збір анамнезу (тобто інформацію про раціон годівлі, апетит, наявність супутніх захворювань, зміни у поведінці, оцінка загального стану, наявності жовтяниці), пальпацію органів черевної порожнини, термометрію та аускультацию серцево-судинної та дихальної систем. Біохімічний аналіз крові. Окрім стандартних показників (креатинін, сечовина, електроліти), особливу увагу приділяли дослідженню компонентів ліпідного обміну, включаючи визначення загального холестерину, тригліцеридів, ліпопротеїнів високої щільності (ЛПВЩ), ліпопротеїнів низької щільності (ЛПНЩ) та ліпопротеїнів дуже низької щільності (ЛПДНЩ). Ці показники відображають стан жирового обміну в організмі та можуть свідчити про ризики розвитку серцево-судинних захворювань або патологій печінки. Аналіз сечі для оцінки наявності білірубінурії. Ультразвукове дослідження (УЗД) печінки – візуалізація збільшеної, гіперехогенної (світлішої на знімку) печінки

За результатами клінічного дослідження 55 котів, виявлено наступні клінічні симптоми: пригнічення загального стану спостерігалось у всіх тварин (100 %), зниження апетиту (гіпорексія) – у 65,5 %, повна відмова від корму (анорексія) – у 29,1 %, блювання – у 12,7 %, підвищення температури тіла – у 18,2 %, незначне збільшення селезінки – у 5,5 %, жовтяничність та блідість видимих слизових оболонок – у 16,4 та 83,6 % відповідно, розлади травлення (диспепсичні явища) – у 40 %, затримка дефекації (закрепи) – у 14,5 %.

Ультразвукове дослідження органів черевної порожнини у частини котів (38,2 %) виявило гепатомегалію. У більшості тварин з патологією печінки (85,7 %) спостерігалось рівномірне дифузне підвищення ехогенності паренхіми печінки з однорідною дрібно- та середньозернистою структурою. Ехоструктура капсули печінки була чіткою, у деяких випадках відзначалося потовщення стінки жовчного міхура з наявністю помірного осаду або біліарного сладжу. При загостренні патологічного процесу на ехограмі візуалізувалася неоднорідність структури паренхіми печінки.

Дослідження крові виявили зниження вмісту гемоглобіну (гіпохромемія), помірний лейкоцитоз та нейтрофілію зі збільшенням відсотка паличкоядерних нейтрофілів до 6,3%. У котів з гепатодистрофією вміст загального холестерину ліпопротеїнів високої щільності (ЛПВЩ) збільшувався в 1,3 рази, триацалгріцеролів (ТГ) – у 2,9 рази, холестерину ліпопротеїнів низької щільності (ЛПНЩ) – у 7,5 рази, ліпопротеїнів дуже низької щільності (ЛПДНЩ) – у 3,2 рази порівняно з клінічно здоровими тваринами, що корелювало зі зростанням рівня ТГ. Вміст ЛПВЩ при цьому знизився у 2,4 рази.

Таким чином, за клінічного дослідження 55 котів було встановлено, що основними симптомами були пригнічення (100 %) та зниження апетиту (65,5 %). У значної частини

тварин спостерігалася блідість слизових оболонок (83,6 %). Ультразвукове дослідження виявило гепатомегалію у 38,2 % котів та дифузне підвищення ехогенності печінки у більшості тварин з її патологією (85,7 %). Аналізи крові показали зниження гемоглобіну та зміни ліпідного профілю, зокрема значне зростання рівня ЛПНЩ та тригліцеридів у котів з гепатодистрофією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2015. – Ч. 2. – 610 с.
2. Kuzi S., Segev G., Kedar S., Yas E., Aroch I. Прогностичні маркери при ліпідозі печінки у котів: ретроспективне дослідження 71 випадку // *Veterinary Record*. – 2017. – Т. 181, № 19. – С. 512. – DOI: 10.1136/vr.104252.
3. Valtolina C., Robben J.H., van Wolferen M.E., Kruitwagen H.S., Corbee R.J., Favier R.P., Penning L.C. Генна експресія de novo ліпогенезу печінки при ліпідозі у котів // *Journal of Feline Medicine and Surgery*. – 2020. – Т. 22, № 5. – С. 429–436. – DOI: 10.1177/1098612X19857853.
4. Minamoto T., Walzem R.L., Hamilton A.J., Hill S.L., Payne H.R., Lidbury J.A., Suchodolski J.S., Steiner J.M. Зміни в ліпопротеїновому профілі у котів з ліпідозом печінки // *Journal of Feline Medicine and Surgery*. – 2019. – Т. 21, № 4. – С. 320–327. – DOI: 10.1177/1098612X18780060.
5. Haaker M.W., Kruitwagen H.S., Vaandrager A.B., Houweling M., Penning L.C., Molenaar M.R., van Wolferen M.E., Oosterhoff L.A., Spee B., Helms J.B. Ідентифікація потенційних препаратів для лікування ліпідозу печінки у котів з використанням in vitro системи фелінових печінкових органоїдів // *Journal of Veterinary Internal Medicine*. – 2020. – Т. 34, № 1. – С. 132–138. – DOI: 10.1111/jvim.15670.

УДК 619.619.32/38, 636.39(075.8)

ТАРАН М.М., ОСИПОВ В.М., здобувачі вищої освіти
Науковий керівник – **САХНЮК В.В.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

Проведене клінічні обстеження тварин, аналіз раціонів годівлі і лабораторне дослідження крові сухостійних і лактуючих високопродуктивних корів. Отримані результати метаболізму протеїнів, деяких макро- (кальцій, фосфор) і мікроелементів (цинк, мідь, магнан), функціонування печінки і нирок та еритроцитопоезу.

Ключові слова: загальноклінічні методи дослідження, загальний протеїн, альбуміни, диспротеїнемія, сечовина, креатинін, ферменти, печінка, нирки.

Сучасний стан розвитку молочного скотарства характеризується подальшим підвищенням продуктивності корів, зниженням поголів'я і витрат кормів на виробництво та переробку продукції за збереження її високої якості. У країнах із високорозвиненим молочним скотарством тривалість продуктивного життя корів становить у середньому 3–5 лактацій, а їх вибраковування часто пов'язане з недотриманням технологій утримання та годівлі тварин, що спричинює порушення діяльності різних систем та окремих органів [1–4].

У зв'язку з цим клініко-гематологічний контроль за станом метаболізму у високопродуктивних корів різних фізіологічних і технологічних є одним із головних чинників збереження здоров'я тварин [1, 5, 6].

Метою роботи було вивчення клініко-гематологічного статусу високопродуктивних корів. Проводили клінічне дослідження тварин [7], аналізували раціони годівлі [8]. Визначали деякі показники крові: загальний протеїн, альбуміни, сечовину, креатинін, вітамін А і каротин, кальцій загальний, фосфор неорганічний, мікроелементи, стан гемоцитопоезу [9].

Дослідження проводили на базі одного з високотехнологічних господарств Житомирської області, в якому впроваджено систему безприв'язного секційного утримання